

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการทางเพศแบบแอบแฝงในจังหวัดสมุทรปราการ” ครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษา ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
- 3.3 การทดสอบเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากร คือ ผู้หญิงขายบริการทางเพศแบบแอบแฝงที่มาใช้บริการของคลินิกกามโรคจังหวัดสมุทรปราการ

3.1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ผู้หญิงขายบริการทางเพศแบบแอบแฝงที่มาใช้บริการของคลินิกกามโรคจังหวัดสมุทรปราการ ในช่วง เดือนกุมภาพันธ์ 2553 โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลครั้งนี้จำนวน 150 คน เพื่อทำการสำรวจความคิดเห็น โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires)
2. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 กรณีศึกษา โดยคัดเลือก 8 กลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการเก็บข้อมูลในข้อ 1 ซึ่งพิจารณาเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างดังกล่าว คุณสมบัติส่วนบุคคลที่น่าทำกรณีศึกษา เช่น อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่เข้ามาทำงาน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กรณีศึกษา ได้แก่

กรณีศึกษาที่ 1 แป้ง (นามสมมติ) แป้งมีประสบการณ์จากการทำงานหลากหลายรูปแบบ เป็นคนสู้ชีวิต และมีประสบการณ์ใกล้ชิดกับกลุ่มผู้ค้าบริการทางเพศมาก่อนแต่ยังไม่เข้าสู่การค้าบริการทางเพศ จนถึงจุดเปลี่ยนของชีวิตทำให้แป้งก้าวเข้ามาสู่การค้าบริการทางเพศ

กรณีศึกษาที่ 2 หนิง (นามสมมติ) หนิงเป็นต้นแบบของหญิงสาวจากชนบท ซึ่งต้องเข้ามาทำงานในเมือง โดยรู้ไม่เท่าทันต่อการปรับตัวเข้ากับสังคมเมือง ทำให้ตัวเองต้องกลายเป็นผู้หญิงที่ค้าบริการทางเพศทั้งที่เป็นความรู้สึกขัดแย้งกับตัวเอง

กรณีศึกษาที่ 3 ฟ้าใส (นามสมมติ) ฟ้าใสเป็นตัวแทนของเด็กวัยรุ่นที่ประสบการ์ณชีวิตมากเกินวัย ทั้งยาเสพติด ทั้งการเป็นโคโยตี้ จากครอบครัวที่ร่ำรวย แต่ต้องทำค้าบริการทางเพศ

กรณีศึกษาที่ 4 ต้อม (นามสมมติ) ต้อมเข้ามาสู่การค้าบริการทางเพศด้วยตัวเอง และประสบความสำเร็จจากการค้าบริการทางเพศ

กรณีศึกษาที่ 5 น้ำปิ่น (นามสมมติ) น้ำปิ่นเป็นความหวังของพ่อ แม่ส่งให้น้ำปิ่นจากบ้านเกิดในภาคใต้เข้ามาเรียนในกรุงเทพมหานคร จากสภาพสังคม จากเพื่อน โดยแรงจูงใจจากตนเองจึงเข้าสู่การค้าบริการทางเพศ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้การศึกษารั้งนี้แบ่งเป็น 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทัศนคติ ค่านิยม ปัจจัยความคาดหวัง ปัจจัยสนับสนุน ปัจจัยสุขภาวะ และปัจจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการค้าบริการทางเพศแบบแอบแฝง และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้ศึกษาสร้างมาจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูล วัดค่า และหาคำตอบของการศึกษา

3.2.1 แบบสอบถามสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ

แบบสอบถามสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา สถานภาพสมรส อาชีพเดิมหรือที่ทำอยู่(นอกเหนือจากการค้าบริการทางเพศ) รายได้จากการค้าบริการทางเพศ จำนวน 17 ข้อคำถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านทัศนคติค่านิยม ปัจจัยเกี่ยวกับความคาดหวัง ปัจจัยเกี่ยวกับการสนับสนุน ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะ ที่มีต่อการค้าบริการทางเพศแบบแอบแฝง จำนวน 47 ข้อคำถาม ลักษณะแบบสอบถามสร้างขึ้นเป็นคำถามแบบปลายปิด แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 3 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ข้อความทางบวก			ข้อความทางลบ		
มาก	3	คะแนน	มาก	1	คะแนน
ปานกลาง	2	คะแนน	ปานกลาง	2	คะแนน
น้อย	1	คะแนน	น้อย	3	คะแนน

คำถามเชิงบวก ได้แก่ ข้อ 12, 14, 16-26, 28, 33-34, 36, 40, 43-47

คำถามเชิงลบ ได้แก่ ข้อ 1-11, 13, 15, 27, 29-32, 35, 37-39, 41-42

กำหนดค่าเฉลี่ยความถี่ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านทัศนคติค่านิยม ปัจจัยเกี่ยวกับความคาดหวัง ปัจจัยเกี่ยวกับการสนับสนุน ปัจจัยเกี่ยวกับสภาวะ ที่มีต่อการค้าบริการทางเพศแบบแอบแฝง ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{3 - 1}{3} \\ &= 0.67 \end{aligned}$$

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย ดังนี้

2.35 – 3.00	เห็นด้วยอย่างมาก
1.68 – 2.34	เห็นด้วยปานกลาง
1.00 – 1.67	เห็นด้วยน้อย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการค้าบริการทางเพศแบบแอบแฝง ซึ่งสร้างขึ้นตามองค์ประกอบสำคัญของความพึงพอใจในการทำงาน ตามแนวคิดของ Barnard (1966) และ Gilmer (1962) มากำหนดเป็นตัวแปร โดยนำเอาเครื่องมือเรื่องความพึงพอใจในการประกอบอาชีพทำความสะอาดของนางสาวจันทนา เบญจทรัพย์ มาประยุกต์เป็นข้อคำถามของแบบสอบถามนี้ ประกอบด้วยจำนวน 27 ข้อคำถาม ลักษณะแบบสอบถามสร้างขึ้นเป็นคำถามแบบปลายปิด แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 3 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ข้อความทางบวก			ข้อความทางลบ		
มาก	3	คะแนน	มาก	1	คะแนน
ปานกลาง	2	คะแนน	ปานกลาง	2	คะแนน
น้อย	1	คะแนน	น้อย	3	คะแนน

คำถามเชิงบวก ได้แก่ ข้อ 56-57, 61-63, 65-68, 71, 73-74

คำถามเชิงลบ ได้แก่ ข้อ 48-55, 58-60, 64, 69-70, 72, 75

กำหนดค่าเฉลี่ยความถี่ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการค้าบริการทางเพศแบบแอบแฝง ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{3 - 1}{3} \\ &= 0.67 \end{aligned}$$

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย ดังนี้

2.35 – 3.00	เห็นด้วยอย่างมาก
1.68 – 2.34	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
1.00 – 1.67	เห็นด้วยน้อย

3.2.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

แบบสอบถามสัมภาษณ์เชิงลึก แบ่งหัวข้อในการสัมภาษณ์เป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย ชื่อ-นามสกุล อายุ ภูมิลำเนา สถานภาพสมรส อาชีพเดิม

ตอนที่ 2 มุมเหตุจูงใจการเข้ามาสู่การค้าบริการทางเพศแบบแอบแฝง ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับประวัติชีวิต วิธีการเข้ามาสู่การค้าบริการทางเพศ จุดเปลี่ยนแปลงชีวิต สาเหตุที่เข้ามาสู่การค้าบริการทางเพศแบบแอบแฝง การปรับตัวต่อการค้าบริการทางเพศแบบแอบแฝง ทัศนคติและโลกทัศน์ต่ออาชีพ จำนวน 7 ข้อคำถาม

ตอนที่ 3 ผลกระทบจากการเข้ามาสู่การค้าบริการทางเพศ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม จำนวน 3 ข้อคำถาม

ตอนที่ 4 สุขภาวะองค์รวม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับสุขภาวะทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ จำนวน 4 ข้อคำถาม

ตอนที่ 5 การวางแผนอนาคต ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับระยะเวลาที่จะค้าบริการทางเพศต่อไปในอนาคต และการวางแผนชีวิตภายหลังจากการเลิกค้าบริการทางเพศ จำนวน 2 ข้อคำถาม

ตอนที่ 6 การแก้ไขปัญหาการค้าบริการทางเพศแบบแอบแฝง เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้าบริการทางเพศที่ต้องการเสนอแนะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก้ไข

3.3 การทดสอบเครื่องมือ (Reliability)

1. การหาความแม่นยำของเนื้อหา (Content Validity) แบบสอบถามได้สร้างขึ้นมาเป็นภาษาไทยและได้มีการตรวจใช้ภาษา เนื้อหา และความแม่นยำตรงในการถามปัญหาดังกล่าว

2. การหาความเชื่อมั่นของเนื้อหา (Content Reliability) โดยใช้วิธีของสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Co efficiency) ของครอนบาค (Cronbash's Alpha Coefficiency)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปทำการทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มประชากรตัวอย่างบริเวณสนามหลวงและบริเวณใกล้เคียง จำนวน 20 ชุด แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ผลการวิเคราะห์แยกตามตัวแปรได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.53-0.86 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า 0.91 ซึ่งค่าที่ได้ไม่ต่ำกว่า 0.75 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูง

ผู้วิจัยได้นำผลจากแบบสอบถาม ที่ได้จากการทดสอบแล้วนำมาแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 150 ชุด ไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ผลการวิเคราะห์แยกตามตัวแปร ได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.73 - 0.87 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า 0.93 ซึ่งค่าที่ได้ไม่ต่ำกว่า 0.75 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูง และในการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่าง 5 คน ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์เองในแต่ละครั้ง โดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 15 วัน (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1
การทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตัวแปร	จำนวนข้อ	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	
		Pre-Test	Post-Test
1. ปัจจัยทัศนคติและค่านิยม	15	0.5325	0.7985
2. ปัจจัยความคาดหวัง	8	0.6280	0.7348
3. ปัจจัยการสนับสนุน	9	0.7066	0.8234
4. ปัจจัยสุขภาวะ	15	0.7433	0.8009
5. ปัจจัยความพึงพอใจต่อการค้าบริการทางเพศแบบแอบแฝง	28	0.8629	0.8690

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้ ได้แก่ การเข้าถึงประชากรกลุ่มตัวอย่างใช้การสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ และในการเก็บข้อมูลแบบโดยสอบถามได้รับความร่วมมือจากผู้ปฏิบัติงานในคลินิกกามโรคจังหวัดสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยและอธิบายให้เข้าใจ เพื่อการเก็บข้อมูลอย่างถูกต้องซึ่งผู้ปฏิบัติงานในคลินิกกามโรคจังหวัดสมุทรปราการเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดจนได้รับความไว้วางใจโดยผู้วิจัยจะสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) โดยทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีผลงานวิจัยและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากเอกสารรวบรวมผลงานวิจัยเกี่ยวกับการค้าบริการทางเพศของสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แบบสอบถามที่รวบรวมได้ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม กรณีที่พบความไม่สมบูรณ์ของแบบสอบถาม จะใช้วิธีการติดต่อเข้าพบหรือใช้วิธีทางโทรศัพท์เพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม และกรณีที่มีการขาดหายไปของข้อมูล (Data Missing) ทำการประมาณค่าที่ขาดหายไปโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ประชากรที่กำหนด คือ หญิงขายบริการที่มาใช้บริการของคลินิกกามโรคจังหวัดสมุทรปราการ โดยการเลือกกรณีศึกษาทั้ง 5 ราย และเนื่องจากปัญหาอุปสรรคไม่ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มประชากรที่ยังขาดความไว้วางใจกับผู้เก็บข้อมูลทำให้

ผู้วิจัยต้องทำการพูดคุยปรับความเข้าใจกันถึงจุดประสงค์ในการเก็บข้อมูล และสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มประชากรถึงได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3. การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 ราย โดยการเจาะจงเลือกจากการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสัมภาษณ์จะคัดเลือกจากข้อมูลที่น่าสนใจในด้านต่าง ๆ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติค่านิยม ปัจจัยที่เกี่ยวกับความคาดหวัง ปัจจัยที่เกี่ยวกับการสนับสนุน และปัจจัยที่เกี่ยวกับสุขภาวะองค์กรรวมทั้งมีผลต่อความพึงพอใจในด้านเศรษฐกิจและความพึงพอใจในด้านเพศ โดยผู้วิจัยจะทำการนัดพบกลุ่มเป้าหมายที่ถูกเลือกแบบอย่างไม่เป็นทางการก่อนเพื่อทำการสร้างความคุ้นเคย และเกิดการไว้วางใจกับผู้วิจัยเพื่อนำไปสู่การให้ข้อมูลที่ต้องการและเป็นจริงที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้ค่าสถิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพข้อมูล วิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability) ของตัวแปรโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
2. การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ตัวแปร
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรเชิงกลุ่มแบบตารางไขว้ (Crosstabulation) และสถิติทดสอบความเป็นอิสระของตัวแปรจากค่าไคสแควร์ (Chi-Square)